

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starosovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
így a lap szétküldé-
séről vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Starosovai utca 3. szám.

Lapunk pénteki száma — a szerdai számunk elkobzása folytán csak ma jelenhetett meg; legközelebbi számunk pedig — a közbenjött kettős ünnepek miatt — szerdán reggel fog megjelenni.

II. Prottmann.

Ira: Medvezey Imre.

Rakicsics Sándor, Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város I. rendőrrakapitánya, mint a pancsovai rendőrség ez idő szerint való vezetője a pancsovai kir. ügyésznek indítványára szerdán zár alá helyezte a „Végvidék“ ez évi 35-ik számát, mely f. hó 17-én jelent meg.

A zár alá helyezést kérő ügyészi indítvány indoka az volt, hogy a „Végvidék“ említett számának „K. und k. justitia“ című vezető cikkelye sérti a királyt s izgat a katonai osztály ellen, tehát tartalma az 1878. évi V. t.-czben foglalt magyar büntetőtörvénykönyv 140. és 172. §§-ba ütköző királlysértés és osztály elleni izgatás tényálladékát állapítja meg.

A pancsovai kir. ügyész urnak a tanusított tulbuzgalmával arányban nem álló késedelmeskedése folytán a „Végvidék“-nek ugyszólván valamennyi olvasója — köztük szerény magam is — abban a szerencsében részesültünk, hogy a „Végvidék“-nek zár alá helyezett ezen számát elolvashattuk, még mielőtt a halálos ítélet rajta foganatosított volna. Ennek folytán elmondhatjuk nyugodt lelkiismerettel, hogy a „Végvidék“ e számában megjelent „K. und k. justitia“ cz. vezető cikkely tartalmából királlysértést és osztály elleni izgatást kimagarázni csak oly állapotban lehetséges, amidőn a gondolkodás szabályozó erejét nem az igazság eszméje s az annak alapján kifejlődött törvényes jog képezi.

Dehát az az ok, amelyért én, mint a pancsovai és az országos sajtó egyik igénytelen munkása — a sajtó szabadsága ellen intézett e merényletet e helyen fejtegetésem tárgyává teszem, nem abban áll, hogy a „Végvidék“ kiátkozott vezető cikkelye a tárgyilagosságot és a törvényes jog szerint nem tartalmaz semmiféle büntetendő cselekményt s így zár alá helyezésnek, vagy éppen marasztaló eredményű sajtópernek sem szolgálhat alapjául. Ez önmagában legteljebb olyan zaklatásszerű cselekmény, amelyet — ha ritkán van szerencsénk

ben ne részesedni — „egyszerűen eleresztjük fülünk mellett a szélnek.“ Végtére a kir. ügyészeknek is néhanéha szükségük van annak a dokumentálására, hogy ők is élnek s „örködnek az állam érdekei fölött az igazságügy terén.“

Ebben az indokolatlan skandalumban az a bosszantó és még a flegmatikusokat is azonnal felháborítani alkalmas részlet, amely a pancsovai rendőrségnek a kir. ügyész indítványát foganatosító rendelkezéseit s eljárását öleli fel.

Mik történtek nevezetesen e tekintetben?

Midőn Rakicsics Sándor, Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város I-ső rendőrrakapitánya, mint a pancsovai rendőrség ez idő szerint való vezetője szerdán 10 óra tájban megkapta a pancsovai kir. ügyésznek a „Végvidék“ kérdéses száma elkobzását indítványozó megkeresését, Rakicsics ur rögtön kiküldte önmagát s egyik rendőrtisztviselőjét oly utasítással, hogy a „Végvidék“ 35-dik számát a „Végvidék“ nyomdájában, előfizetőinél és a nyilvános helyiségekben kőbozza el s a zár alá helyezés, illetve a sajtóper alapjául szolgáló vezető cikkely kéziratát is a „Végvidék“ szerkesztőségében foglalja le.

Nem tudom, Rakicsics ur a művelt világ melyik tud. egyetemén avatta be magát a jog- és államtudományok, különösen az állam- és közigazgatási jog általános és különös részeibe, de hogyha abból a, máskor sokkal fontosabb rendőri ténykedések alkalmával soha nem tapasztalt gyors eljárásából egy kissé enged s előbb — miután arra, úgy látszik, szüksége van — átlapozgatja az osztrák sajtótörvénynek és a magyar ideiglenes bünvádi eljárási szabályoknak a jelen esetben alkalmazni kellett szakaszait, akkor nem adott volna ki s nem foganatosított volna sem személyében, sem más által ily törvényellenes és a legegyszerűbb szabadságjogokat lábball tipró rendelkezéseket.

Az idézett törvények szerint ugyanis a zár alá helyezni rendelt lappéldányok közül azok, amelyek már harmadik személyek birtokába vannak, el nem kobozhatók.

S Rakicsics ur mégis mit csinált? Nem elégedve meg a „Végvidék“ 35. számának azon példányaival, amelyeket a nyomdában talált, mint valami házaló utcáról-utcára járt s magánosoktól is, nem egyszer azt sem mondva,

hogy befellegzett, — elvétette az omni-
nozus lappéldányokat.

Rakicsics ur törvénytelen basáskodásának fénypontja azonban az volt, amidőn anélkül, hogy az iránt a törvény szerint kizárólag illetékes kir. ügyész, vagy bíróság megkereste volna, a lappéldányok elkobzása után bement a „Végvidék“ szerkesztőségének helyiségébe s ott az inkriminált cikk kéziratának beszerzése végett házkutatást tartott, majd mikor a kézirat kezeibe került, azt lefoglalta.

De mégha lett volna is Rakicsics urnak e házkutatásra jogosítványa, honnan veszi Rakicsics ur a bátorságot ahhoz, hogy ezt a házkutatást a vonatkozó törvényes szabályok teljes mellőzésével hajtsa végre?

Mert a törvény szerint e házkutatást Rakicsics urnak két tanu jelenlétében s oly módon kellett volna foganatosítani, hogy a házkutatás iránti írásba foglalt határozatot a kutatás színhelyén felolvassa, amint azt a törvény parancsolja.

Mindezek a tényei Rakicsics Sándor urnak megtorlatlanul nem maradhatnak. Eppen ezért, mint a Rakicsics ur által oly súlyosan megsértett sajtó egyik közkatona — arra kérem Mattanovich Adolf, Pancsova város polgármesterét: méltóztassék mielőbb intézkedni, hogy Rakicsics Sándor ellen ez esetből kifolyólag a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat azonnal elrendeltessék, vagy legalább a kapitány ur a rendészeti igazgatás keretébe tartozó törvényekre kellően kitanitassék.

Mert a Prottmannokból egy is nagyon sok volt.

Tanügyi hírek.

I.

1. A jövő — 1898/9-ik — iskola-
évi beiratások a helybeli áll. polgári
iskolában folyó évi szeptember hó
1-4-éig fognak megtartatni. Később je-
lentkezők csak kivételesen és mulasztásuk
kellő igazolása esetén vehetők fel.

2. Azok, kik az iskolaév első hó-
napja után lépnek be a polgári iskolába,
az addig végzett tananyagból vizsgát tar-
toznak tenni. (1890. 23.583.)

3. A polgári iskola első osztályába
felvehetők: a) kik valamely nyilvánossági
joggal felruházott elemi népiskola IV.
osztályát sikerrel elvégezték s ezt bizo-
nyítvánnyal igazolják; b) a magyar nyelv-
ben annyi jártasságot tanusítanak, hogy a
magyar nyelvű előadásokat megérthessék.
— Kik a népiskola IV. osztályának bi-
zonyítványa nélkül kívánnak felvételt, a

megkivánt kornak igazolásával felvételi vizsgálatot tartoznak tenni a magyar nyelvből, számtanból, földrajzból és rajzból (1890. 23.583.)

4. A gimnázium- vagy reáliskolából a polgári iskola megfelelő osztályába átlépni óhajtó tanulók az 1889. évi 6364. sz. a. kelt. miniszt. rendelet határozatai szerint vétetnek fel; nevezetesen: a) a polgári iskolába való átlépésnél a tanulmány folytonosságát nem szakítja meg ama körülmény, hogy a tanuló a latin vagy francia nyelvből megbukott; b) köteles azonban minden átlépő tanuló vizsgálatot tenni mindazon tantárgyakból, melyeket az előző iskolaévben a gimnáziumban vagy reáliskolában nem tanult, de a melyek a polg. iskola megfelelő osztályában rendes, illetőleg kötelezett tantárgyakként szerepelnek. (Differenciális vizsgálat.)

5. A felsőbb osztályba való felvétel a megelőző osztálynak sikeres elvégzésétől függ. Azon idegen tanulók, kik a helyb. polg. iskolába való felvételre jelentkeznek, de kiknek felvétele javító-, illetőleg pótlóvizsgálat sikeres letételéhez van kötve, megelőzőleg azon iskolánál is bocsáthatók javító-, illetőleg pótlóvizsgálatra.

6. Minden tanuló az intézetbe való első felvétele alkalmával keresztlevelét (születési bizonyítvány) iskolai bizonyítványát és himnlóoltási igazolványát köteles bemutatni (1882. XXII. t.-cz).

7. A tanuló a felvételre személyesen, szülei vagy azoknak helyettesével köteles megjelenni. Vidéki szülők gyermekük felvételekor helyettes tartoznak bejelenteni, kire a házi felügyeletet átruházzák, s ki a gondviselésére bizott tanuló felől az igazgatóság értesítéseit elfogadhasa.

8. A javító-, pótló- és felvételi vizsgálatok f. évi szeptember hó 2. és 3-án fognak megtartatni.

9. Beiratási díj fejében 65 kr., tandíj fejében az egész évre 5 frt. és értesítőre 1 frt. fizetendő. Tandíjmentességre csak szegény sorsu, de jó magaviseletű és az előző osztályt sikerrel végzett tanulóknak van kilátása.

Kérvényező csak a tanuló szülője vagy helyettese lehet. Tandíjmentességért a kérvény a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimzendő s a beiratáskor az igazgatónál nyújtandó be. A folyamodványhoz melléklendő: a) az iskolai bizonyítvány, b) az egy évnél nem régebb szegénységi bizonyítvány.

Tanárok, tanítók, állami tisztviselők a szegénységi bizonyítvány csatolását mellőzhetik. Ez esetben azonban a kérvény 50 kros bélyeggel ellátandó.

Tandíjelengedésre igényt tartó tanulók ismételtlen figyelmeztetnek, hogy kérvényeiket a beiratás alkalmával okvetlenül magukkal hozzák illetve az igazgatóságnál benyújtásuk.

A tandíjon kívül az egyéb díjak fizetése alól senki fel nem menthető.

II.

A helybeli áll. felső leány-népiskola-, elemi fiu és leányiskolában, ugyszintén a felső városi áll. elemi iskolában az illető iskola helyiségeiben szeptember hó 1—4-éig d. e. 8—10 óráig tart a tanulók beiratkozása.

A beiratási és tandíj az elemi népiskolába 2 frt 40 kr., a felső leány-népiskolában pedig 5 frt 65 kr. Szegény

tanulók a tandíj fizetése alól felmentetnek. A szegénységi bizonyítványok, valamint a felső leány-népiskola növendékeinek tandíjmentesség iránti kérvényei a beiratáskor benyújtandók.

III.

A helybeli városi iparos- és kereskedő tanoncziskolában a beiratások f. é. szeptember 1—8-ig d. e. 11—12 óráig bezárólag az áll. elemi fiuiskola I. osztályának tantermében (a róm. kath. templom mellett) tartatnak meg. A tandíj az iparostanoncziskolában: 2 frt; a kereskedőtanoncziskolában: 5 frt.

Az igazgatóság.

Heti krónika.

Csupa mulatságból állott az elmúlt hét. Vasárnap a „kánikulai“ jambókat hallgatta a Társaskörben szépszámú közönség. A hét utolján pedig a zsidótemplomban rendeztek sikerült hangversenyt.

Egy műkedvelő kezdett az istentisztelet után egy melodráma elszavalásába, a mely a közönséget a szó szoros értelmében megindította. Csak négyen hallgatták végig a zenekísérettel előadott szavakat, t. i. egy református, egy görög-keleti, egy nazarénus és egy zsidó. A jelenlevők óriási lelkesedéssel aludtak az előadás alatt, mely ama már nem szokatlan fordulattal végződött, hogy „isten áld meg a — lovagias főispánunkat“.

Az illető még csak kezdő e téren; ez volt a második fellépte, de az eddigi siker és érdeklődés után már is arra készítette a hitközséget, hogy ezental beléptidij mellett, meghívottak jelenlétében fogja megtartani a legújabb „Jan. bó“ előadásokat.

A nagyszámú közönségre tekintettel, hogy több hely álljon rendelkezésre, már ki is tétette az előjáróság a papi széket a templomból.

A „Végvidék“ addig tréfálkozott a gólyával, míg nem a jó madár megboszulta magát, és felelősnünk házába egy kis fiut hozott.

Egy tréfás ur meghallván az új honpolgár születését, első kérdése az volt.

— Nos, és nem kobozták el a gyereket?

— Ugyan miért? — kérdi egy tájékozatlan.

— Hát királysértés miatt!

— Hogy, hogy?!

— Hát nem vette észre: negyvennyolc embernek a király születése napján fia születik! Ez czélzás akar lenni! S van benne legalább is anyyi felségsértés mint az elkobozott vezérekben!

Kítették a zsidópap székét bivei a templomból. A megsértett lelkes a városnál kért visszahelyezést s elment taucéért a városi ügyészhez, meghatóan esetelve azt a visszás helyzetet, hogy most a zsidópapnak a saját templomában nincsen széke.

Az ügyész azonban nagyon el lévén foglalta, nem igen figyelt a pap panaszára... s szórakozottan így válaszolt:

— Mit? nincsen széke? Akkor kérem ne én hozzam, hanem a városi főorvoshoz forduljon.

Eljött az ugorka szezon. Még a lapoknak sincs mit írni. Ha egy pár nyilttéri közlemény meg nem jelennek, csakugyan nem nagy kár volna ha valamennyi ujságot elkoboznák.

De a közügyek iránti érdeklődés megcsappant a nagy melegben. A király születésnapjára rendezni szokott lövészbanketten csak tizenhat, mond tizenhat résztvevő jelent meg.

Valaki ebből a közönyből a loyaltás megcsappanását vélte kiolvasni, s az összes távollévők ellen királysértés miatt feljelentést szándékozik tenni.

A „Vénuszfürdő“ le van leplezve. Megirtuk már, hogy betiltották a fürdő használatát,

de a betiltás oka csak most utólag jutott tudomásunkra.

A hatósághoz ugyanis több feljelentés érkezett, hogy a közérkölciséget sérti a szabad fürdő; hogy a közegészséget veszélyezteti a poc-solya stb. stb. De az mind nem használt. Egyszer aztán az illető referensnek a keze ügyébe esett a „Lipiki“ jódfürdő vendégeinek a névsora, s ime ott látja a vendégek sorában Panesováról a „Vénusz“ fürdő tulajdonosát is.

— Ohó! — gondola magában, — ha a fürdőtulajdonos, a ki legjobban hirdeti a Vénusz fürdő jódtartalmát, maga is már jódfürdőbe megy nyaralni — akkor már csakugyan nem tiszta a szög.

És még aznap betiltotta a „Vénusz“ forrás használatát.

A lövölde király-bankettjén jelen volt az eszéki polgármester is. A mi polgármesterünkkel brudert is ittak, a mely esemény kedélyes felköszöntőkre adott alkalmat.

— Hát aztán, — szölt az eszéki polgármester a panesovaihoz, — micsoda elmaradott város ez a tietek, egyetlen egy fa sincsen a főtéren. Látnád csak az én városomat, milyen szép ültetvények vannak mindenfelé. Mért nem lehet ez nállatok?

A mi polgármesterünk éppen válaszolni készült, de megelőzte őt az eszéki polgármester testvére, a ki felállott és kijelentette, hogy a lövöldében az alapszabályok értelmében városi ügyekről beszélni a bruder-ivás érvénytelenségének terhe mellett tilos.

Igy aztán elmaradt a felelet, pedig nem ártott volna, ha éppen az eszéki polgármester megtudta volna, hogy mi és ki akadályozza nálunk a fásítást.

H I R E K.

— A király születésnapja. Szokott fénynyel és ünnepélyességgel ülte meg városunk polgársága ő Felsége 68-ik születésnapját. Már szerdán délután szép, nemzeti színű lobogódísz töltek utcáink. Este nyolcz órakor az önkénytes tüzoltó-zenekar járta be a fényesen kivilágított városháza elé, ott óriási közönség jelenlétében eljátszotta a „Hymnust“. Csütörtökön, 18-án reggel voltak az összes templomokban az ünnepélyes istentiszteletek a következő sorrendben: 8 órakor az ev. református imaházban, 9 órakor a rom.-kath. templomban, 10 órakor az ág. hitv. evangélikus és a gör.-kel. szerb templomokban, 11 órakor pedig az izraelita imaházban. Mindenütt a hatóságok és tisztikar, valamint hívők szép számmal vettek részt.

— Magyar szent beszéd. Szent István napján a róm. kath. templomban d. e. 1/2 10 órakor magyar szent beszéd lesz, melyet dr. Csütörtök Arnold hitoktató fog tartani.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához Nagy Ferenc ottani pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— Jégkárosultak kedvezménye. A jégeső által elpusztított vidékek lakói a földmívelési miniszter rendeletéből buza és rozs vetőmagot kaphatnak. E vetőmag szállítására nézve a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy azok 50—60 százalék kedvezményes viteldíj mellett szállíthatnak a magyar államvasutak és a magánvasutak vonalain.

— Diszced a király tiszteletére. A polgári lövölde díszes termében a király születése napján diszcedet rendeztek derék lövéseink, melyen számos lövészen és vendégen kívül Mattanovich Adolf városunk polgármestere, valamint a rokonai körében itt időző eszéki polgármester: Graff Szilárd is részt vett. Az első felköszöntőt Radda Mihály főlövészmeister mondta ő Felségére.

— A községi rendőrség ruházata. Torontálmegye alispánja rendeletileg betiltotta községi rendőrfelügyelők, biztosok, hadnagyok, parancsnokok egyenruhaviselését mindaddig, míg a községnek idevonatkozólag megalkotandó szabályrendeletei a kormány jóváhagyását megnyerik. Indoka a beszüntetésnek az volt, hogy az alispán több ízben ta-

pasztalta hogy a fent megemlített rendőri közegek teljesen honvédtiszti előírászerű, vagy ahhoz hasonló egyenruházatot és fegyverzetet viseltek, jóllehet a bel- és honvédelmi miniszterek engedélyét a szervezési szabályrendeletek jóváhagyásával még ki nem nyerték és egyáltalán tilos rendőri közegeknek a fegyveres erő alkalmazottainak ruházathoz és fegyverzetéhez hasonlót viselni.

— **Nagy hangverseny.** Hoffmann Hermína k. a. a lipcsei városi színház énekesnője — ki szülei látogatására jött városunkba, jó ismerősei és tisztelői már régen nyilvánított óhajának engedve, f. évi szeptember 3-án a „Trombitás”-ban hangversenyt fog rendezni. Midőn ezen mindenestre igazi műveltséget nyújtó hangverseny-estélyre már most is felhívjuk a figyelmet, egyúttal azon reményünknek merünk kifejezést adni, hogy művelt közönségünk teljes számmal fog bájos földünk estélyén élvezetet keresni és találni. A részletes műsort legközelebb hozzuk.

— **Agyonkintott asszony.** Mokrinból írják a „Torontáli Közlöny”-nek, hogy valóságos lázban tartja a lakosságot az a hír, hogy az ottani csendőrség egy fiatal asszonyt vallatás közben halálra kintott. A minap ugyanis Zrnity Kalauzov Miléva özvegy asszony fia összeveszett a szomszéd fiával. A lárma a fiatal asszony az utcára sietett, hogy a két hajba kapott gyereket szétválassza, miközben a kezében volt késsel a szomszéd fiút a fején megsebezte. A vérlátásra a jajveszékeltő fiu szülői a csendőrségre futottak, a hol feljelentették az esetet. A csendőrség maga elé idézte az asszonyt és mint beszéltek, iszonyuan megkínózták, hogy vallomásra bírják, úgy hogy a szegény asszony a kiállott félelem és fájdalom következtében megszökött és nem sokára rá a héten meghalt. Az esetben a vizsgálatot megindították. Zsvikovics hadbíró Szedegről a vizsgálat megéjtése végett Mokrinba rándult.

— **Megállított vonat.** A szeged-karlovai vonatot Tisza-Szent-Miklós és Padé állomások között a nyílt pályán a minap megállította két csikó. A vicinális csak a csikók elkergetése után folytathatta útját.

— **Prédikáció a falaknak.** Ismeretes olvasóközönségünk előtt, hogy az izr. hitközség előjárósága dr. Kelemen Adolf rabbit elbocsátotta a hitközség szolgálatából s egyidejűleg a rabbinusi teendők teljesítésétől is felfüggesztette. Hogy a rabbinus ez elbocsátó határozatba nem nyugodott bele s megváltoztatása iránt fűző-fához felebbzéseket nyújt be, azt természetesen dolognak találjuk. Nem oly természetes azonban már a rabbinusnak az a magatartása, hogy a hitközségnek említett tartalmu határozatát bár eddig még semmiféle törvényes, vagy a rabbinus által kitalált felebbzési fórum hatályon kívül nem helyezte, a rabbi mindazonáltal minden kínáló alkalomkor megkísérli az izr. rabbinusi teendők teljesítését, ami által nem egyszer már valóságos botrány színhelyévé tette az izr. hitközség imaházát. Ily botrányt okozott a rabbinus legutóbb csütörtökön délelőtt, amidőn az izr. imaházban a hitközség előjárósága a király születésnapja alkalmából isteni tiszteletet tartott. A rabbinus ugyanis teljes papi díszben szintén megjelent az imaházban s miután a kántor befejezte énekét s az ünnepi imát, dr. Kelemen Adolf rabbi oda-tolakodott az emelvényre s egy kenettel teljes ünnepi prédikációba kezdett annak dacára, hogy már a khóruson levő énekar is rázendített az ünnepélyt bezáró „Király himnusz”-ra. A rabbinust azonban sem ezen körülmény, sem az a tény, hogy a hitközségi előjáróság, a batóságok képviselői és a hívők — miután a program-szerű ünnepi isteni tisztelet befejeződött — a szokásos harmoniumhangok kísérete mellett kivonultak az imaházból és így csak üres falaknak prédikálhattak, nem

indították beszédjének abbanhagyására s mint mondják még most — pénteken d. u. 5 órakor — is beszél a „dicsőségesen uralkodó királyról, édes hazánk védangyaláról: a királynéről, a királyi családról, a kormányról, a város törvényhatóságáról, lovagias főispánunkról, a városban székelő hatóságokról, a lelkészekről és tanítókról.”

— **A nagyszzebeni dráma epilógusa.** Augusztus 10-én volt a nagyszzebeni hadbíróság előtt Wasserthal Sándor kapitány ügyének a tárgyalása. Megjelent a kapitány hűtlen felesége is, a ki azt hozta fel melegségül, hogy Gariboldi főhadnagy, a dráma szerencsétlen áldozata valósággal hipnotikus hatást gyakorolt rá. A kapitány szolgálati díszben jelent meg s nyugodtan várta az ítéletet. Ez a felmerült körülményekre való tekintettel teljesen felmenti Wasserthalt tettének következményei alól. Wasserthal másnap elutazott Grácba, a hol ugyanolyan alkalmazást kapott a hadapródiskolában, mint a milyent Nagy-Szebenben töltött be. A dráma ezzel még nem fejeződött be, mert a kapitány most válópórt indít a felesége ellen.

— **Megdézsmált árvapénztár.** A ma-kói árvapénztárnál — mint egy fővárosi lap írja — 20,000—25,000 forintnyi szabálytalanságnak jutottak a nyomára. A pénz nem sikasztódott el, hanem amugy barátságosan elpocsékolták egy nagyobb hagyatékából. A belügyminiszter névtelen feljelentés következtében megindította a vizsgálatot az árvaszék ellen.

— **A katonazenekek ujjászervezése** A hadügyminiszter, egy bécsi lap értesülése szerint, nem sokára megszünteti a katonai zenekarok jelenlegi formáját s helyükbe állomáskatonazenekeket létesít, melyeket kizárólag katonai célra szántak. Csak kivételes alkalomkor működhetnek közre nyilvános vagy hazafias ünnepeken, akkor is csak a hadügyminiszterium engedelmével. A katonai karmesterek, a kik ma a tisztikarhoz csupán polgári szolgálati viszonyban vannak, a 11., 10. és 9. rangosztályba beosztott katonai tisztviselők lesznek ezentul. A katonazenekek ujjászervezése által a polgári zenészek régi óhajtaása teljesül, mert így a közönség egyedül a cigányzenére szorítkozik s bájos fiatal leánykák hiába sóvárognak ezentul a katonabandák után; mert hát igaz, hogy a cigányzenének, — mulatási szempontból tekintve — nincs párja, de az is igaz, hogy viszont kórtáncot csakis a katonai zenekar muzsikájára lehet élvezetesen lejteni.

— **Magyar délkeleti vasut.** A magyar délkeleti vasut Lugos-Maros-Illyei vonalnak e hó 22-én tervezett megnyitása bizonytalan időre elodáztatott, mivel az ismételt felhősza-kadások több helyen megrongálta a vasutöltéseket és ezek kijavítása hosszabb időt vesz igénybe.

CSARNOK.

Napsugár.

Írta: **Partók Mariska.**

Üres, szürke tavaszi eső volt; a csendes szél odaverte az ablak-üveghez a vadgesztenyefa kopár ágait s az asszony öntudatlan, merov tekintettel nézte a lejtős kert lombtalan fáit, a felszakadó szürke felhőt, tekintete elveszett a szürke semmisségben, mozdulatlanul állt, míg bensejében menyországot romboló terveket kavált. Egy Bourget regény vékony, kemény kötését, görcsösen szoritotta a kezében. Megnézte a czimlapot: nagy, díszes betűvel villogott felé: **Hazugságok!**

Aztán, mintha ez megnyugtatta volna, odaszoritotta a fejét a vastag üveglaphoz s zsibbadt, lomha lélekkel álmodott. Az imént nem a betűket látta. Egy fehér levél hegyes csücske látszik ki a könyvből s azt nézte ott van-e? Ott volt. Tehát igaz, hogy Dámoczi Keér Miklós, megmondja, hogy bolondul érte, ő érte, luzsnai Pál Gábor hitese feleségeért.

Az asszony arcán örögi mosoly villant át. A kielégített boszu édes diadalmosolya.

Eszébe jutott az első találkozás.

A chernafalvi kiránduláson volt. Ismerték egymást hirtől.

Mikor szemben álltak egymással, a férfi azt gondolta: ez az asszony forgatja el minden ember fejét s a Pál Gábor homlokán még sincsenek szarvak. Majd lesz!

Az asszony pedig felnézett a nagy sötét arcú emberre: ez az, akit még asszonyszem nem tudott megbabonázni. Majd meglássuk!

A többiek pedig kíváncsiskodnak.

Hogy tetszik? kérdezték az asszonyt.

— Szép példány, a dámiczi erdőből, mondta az asszony blasirtan, — közderült-éget keltve néhány féltékeny lovag közt.

Később a férfit faggatták.

Helyén van-e még a fejed?

A dámcoci erdő díszpéldánya csak mordult egyet; — nem ér oda fel Pál Gáborné, ha rámos czizmát huz a lábára.

Félóra alig telt el, mind a ketten tudták, a mit egymás mögött mondtak.

Előveszi a levelet. Ujra olvassa, pedig már tudja minden betűjét. A szürke szomorú alkonyban nem is látja már a ferde, elhanyagolt vonásokat, csak egy a lelkében ismétli.

— Magda, ha egy kevés irgalom van a szívében, ájtjon. Lóháton jöjjön, az erdőn át.

Csak tíz percze, csak addig, míg elmond hatom, a mi a lelkemet nyomja. Jöjjön. Engedje remélnem, hogy itt lesz. Leszáll ide, mintha a mennyből jött volna, hogy lábaihoz borulhasson, rabszolgája Miklós.

Eltette a levelet.

Tehát így is tud szólni Keér Miklós! De a szívet nem a diadal mámore szibbasztotta meg. Egy örületes vágy, egy Isten kísértő terv.

Igen elmegy. Bemegy a hüs, komor legénykastélyba s ha már ott térdel előtte, az a sötétarcú, villogó szemű ember, lehajlik hozzá, hogy hallja jól a kacagását, a gunyos, szuró szavát.

— Pál Gábornének le kell hajolni, hogy elérje a Keér Miklós fejét. Ezt mondaná neki. Ezt! Nem törődnek semmivel. Harag, fenyegetőzés, boszu. — Ah! Hát egy reménykedő szerelmes ember ugyan mire képes?

Megmondta a lursinai vadászaton: — Az egész világot ki tudnám pusztítani, ha magát baj érné. Akkor szinte félelmes volt. Igazán úgy nézett, mint egy pusztító görög isten s az asszony vékony ujaival végigsimitotta a férfi homlokát, mintha csillapítani akarná, akkor még elkapta a kezét s majd összetörte egy csókjával, egy szorításával.

Eszébe jutott az a hatalmas férfi, felhevült mámoros beszédével, fenyegető rajongásával. Magáért mindent, — mondta — tudna-e maga is értem valamit tenni?

Miért villant ez most az eszébe? Az egy ragyogó, fehér téli nap volt; tele hidegséggel, fehérséggel, veszedelemmel s most olyan rut minden; szürke az ég, a föld, a levegő.

Nem is lesz fényes többé soha, úgy mint a hogy az éle'e is ilyen szürke ebben a berostályozott régi kastélyban.

Rá gondol a Pál Gábor szelid szöke arcára, örökké bocsánatot kérő szemeire, becézgető hangjára, szavára.

Maga előtt látja, a mint a kicsi, eszton-dós gyereket dajkálja, megelégedést sugárzó arcával s szinte unottan gondol erre az örökké egyforma boldogságra. Csábító, mámoros álomként tűlik fel a Keér Miklós villogó szeme, mély hangja, a mint hevesen fenyegetődik vagy halkán, biztatva rábeszél.

Csak egyetlen egyszer jöjjön el, — mondta — csak egyszer, egy pillanatra hozzám, hogy odaborulhassak a lábai elé; Magda, legyen irgalmas.

Pál Gábor nincs itthon; holnap este jön-e vagy még később. Elmenne Dámocza, senki sem tudná meg!

Itt megdöbbsent önmagától, Titka van s örökre rejtegetni való titka lesz.

Kibirja-e?

Hát azért a boldogságért nem mindent elviselne?

Mindent! De hiszen nem lesz semmi tragédia.

Már nem gondolt arra, mi lesz azután. Az örült vágy guzba kötötte az esztét; már ment volna, lenge pongyolában, úgy a mint futott szobában állt, utána, hozzá, hogy egyedül lehessen vele, csak egy másodpercig, aztán meg lehet halni.

A dajka a gyereket hozta be; lefektette a csipkés bőcsőbe s pár pillanat múlva rövid egészséges lélekzés jelezte, hogy a kicsi Gabi alszik.

Az asszony csaknem önkívületben volt. Nem ment le az ebédlőbe, nem theázott, az éjjeli lámpa fényénél dideregve sietett az ágyába.

Gyerekes, babonás félelemmel tiszter is megnézte, ott van-e a levél; ott volt, a párnája alatt, csak a hegyes szögletét érezte mindig. — El fogok menni — dideregte — miért ne mennék el. Csak egy lépést kell tennem, hogy boldog legyek. A szive örülten vert, a torka kiszáradt s mintha egy láthatatlan demonnal vitakoznék, ajkai egyre morogtak.

Aztán összeszorította a fogait, fázott s végtelen gyöngöcsög fogta el.

Ez a hatalmas, szép férfi alakja folyton előtte volt; hirtelen kitért karjait, mintha ezt az álomképet magához akarná ölelni, hogy soha többé ne váljon el tőle. S így lázasan vergődve, öntudatlan, nehéz álmot szállt rá. — És álmodott.

Szürke reggelre virradt; nehéz, párás volt a levegő, sár, víz volt az utakon. Sietve öltözött, ingerülten dobta el a pongyolát, mit a szobalány adott neki. A fehér posztó lovaglóruháját kérte. A lány jelentőségteljesen nézett ki a rut, hideg szürkeségbe, de ő a fehér, hosszú uszályu ruháját összefogva, szinte lélekzet nélkül futott le a lépcsőn.

Beért a dämoczi erdőbe. A fák kopár ágai összehajlottak fölötté s az ágak végén összefutott nehéz cseppek lombán hulltak fehér ruhájára. — Majd meglátta a kastélyt.

Zord, rideg, tömör épület volt. Lovát sietésre biztatta, mintha menekült volna s a sebes vágatásba a sár összecsapdosta fehér ruháját.

A kastély egyik ablakában megjelent a Keér Miklós sötét feje s ördögi diadalmas mosolyal nézte az asszony összesározott ruháját.

Eles nyílalás járta át a szívet. Tovább nem tartott az álom, de egy csodálatos zsibbadt, kábult érzés, vagy érzéktelenség s ez tán az örökkévalóságig így tart.

Mikor megmozdult, egy csodálatos hang ütötte meg a fülét. Nem szavak voltak, csak hang s mégis beszéd, mert egy másik hangnak már szavai is voltak.

A széles ablakon ezer szivárvány színt játszva ragyogott be a napsugár, megvilágítva egy kerek, boldogan mosolygó férfi fejet, a mint boldogan felelget, bólingat, egy emberke gögicsélére.

II.

Keér Miklós durva, — elfojtott hangon beszélt:

— Mi történt magával?

— Bolondot űz belőlem!

— Nem ilyen volt eddig.

Az asszony nyílt tekintettel nézett: — Ne gyerekeskedjék: ha, bajom volt is, már meggyógyultam.

— Mi gyógyította meg?

Követelődzött a férfi.

Az asszony arczán búbajos mosoly futott át, aztán lágy, álmodozó hangon mondta:

— A napsugár!

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorssajtóján.

13472 szám.

tkvi 1898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a német szárcsai takptar javára 52 frt tőke, ennek 1895 évi szeptember hó 30-ik napjától járó 6% kamata 5 frt 65 kr. ovási 1/3% váltódij, 28 frt 40 kr. eddigi, 14 frt 80 kr. jelenlegi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §-a és 156. §-a alapján és 146. §-a értelmében **Lupulov Matza** jarkováci lakos ellen a jarkováci községben fekvő és a 1681 számú tkjvben foglalt 1 dűlő 12 hrsz. 1 hold I. oszt. szántóra 197 frt 2 dűlő 12 hrsz. 1 hold II. oszt. szántóra 153 frt 3 dűlő 12 hrsz. 1 hold III. oszt. szántóra 110 frt 12 dűlő

12 hrsz. 1 hold II. kaszálóra 153 frt 22 hrsz. 760□-öl gyümölcsösre 110 frt 264 hrsz. 200□-öl gyümölcsösre 55 frt becsárban az árverést elrendeli és azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Jarkovác község-házában **1898. évi szeptember hó 14. napján d. e. 9 órakor** fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Jarkovác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 19 frt 30 kr, 11 frt 15 frt 30 kr. 5 frt 50 kr. készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován kir. tszék tkvi oszt. 1898. évi június hó 30. napján.

Jankó,

kir. trszéki albiró

15485 sz.

tkvi 1898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Tomics Szilárd pancsovai lakos javára 100 frt tőke, ennek s jár. és 5 frt vizzárvéresi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144 §-a alapján és 146 §-a értelmében **Pavlic Ancsa és társai** illetve késedelmes vevő Merkl Adám franczföldi lakos ellen a Lajosfalva községben fekvő és a 754. számú tkvben foglalt, 12 hrsz. 3⁵³⁴ hold II. oszt. szántó 4/6 részére 22 frt 10 kr 12 hrsz. 3⁵³⁴ hold II. oszt. szántó 4/6 részére 11 frt 10 kr 12 hrsz. 4²⁶⁸ hold II. oszt. szántó 4/6 részére 22 frt 10 kr becsárban a vizzárvérest elrendeli és azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Lajosfalva község-házában **1898. évi szeptember 19-en d. e. 9 órakor** fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Lajosfalva községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Uj!

Uj!

Uj!

„Trombita-szájharmonika.“

(Nagyszerű találmány.) Az elmésen szerkesztett s alkalmazott trombitakürtő által a hang meglepő, rendkívül erős és „nagyon hatásos“!!! Mindent nagyban felülmul!!! Minden harmonikajátszó ezen újdonság által **valójában** el van ragadtatva. Kettős szólamu, extra ff. hangok.

A legnagyobb haladást azonban az **uj iskola** képezi, a melynek segélyével mindenki ezen felséges hangszerezen **igazán** rögtön játszani tud (szép dalokat, táncdarabokat.) Ára iskolával együtt csak 2:80 frt a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvételel **postadíjmentesen.**

MAX RIEHL, hangszergyári kivitele, Graslitz (Csehország)

leghiresebb gyárváros hangszerekben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszér ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszér, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. — Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **Richter F. Ad. és társa**, csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 2 frt 21 kr. 1 frt 11 kr. és 2 frt 02 kr. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. aug. 5-én.

Jankó,

kir. tör. albiró.

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendelik

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Legjobb francia mosószer

Lessive Phénix

Phénix-mosószer,

J. PICOT, szabadalma Páris

A fehérnemű fentartására és szépítésére.

Legjobban moshatunk mindent szappan, szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Clormentes!

Lessive Phénix.

Kapható: Trnovszky Józsefnél Liptó Szent-Miklós, Klein Jakabnál Rózsahegy.

Gyár:

Oszt. Magyar Monarchia részére Vác.

Kapható: **RADDA FRIGYES**, Angyal gyógyszerertárban.

PANC SO V Á N.